

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

GEOGRAFIE V2

2022

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Die nasienriglyne bestaan uit 12 bladsy

PRINCIPLES FOR MARKING GEOGRAPHY- NSC NOVEMBER 2021 AND SC JUNE 2022

The following marking principles have been developed to standardise marking in all provinces.

MARKING

- ALL questions MUST be marked, irrespective of whether it is correct or incorrect
- Where the maximum marks have been allocated for a particular question, place an **M** over the remainder of the text to indicate the maximum marks have been achieved.
- A clear, neat tick must be used: ✓
  - If ONE mark is allocated, ONE tick must be used: ✓
  - If TWO marks are allocated, TWO ticks must be used: ✓✓
  - The tick must be placed at the FACT that a mark is being allocated for
  - Ticks must be kept SMALL, as various layers of moderation may take place
- Incorrect answers must be marked with a clear, neat cross: ✕
  - Use MORE than one cross across a paragraph/discussion style questions to indicate that all facts have been considered
  - Do NOT draw a line through an incorrect answer
  - Do NOT underline the incorrect facts

For the following action words, ONE word answers are acceptable: **list, name, state, identify**

For the following action words, a FULL sentence must be written: **describe, explain, evaluate, analyse, suggest, differentiate, distinguish, define, discuss, why, how**

The following action words need to be read within its context to determine whether a ONE- word answer or FULL sentence is required: **provide, what, tabulate and give**

NOTE THE FOLLOWING

- If the numbering is incorrect or left out, as long as the sequence of answers to questions is followed candidates can be credited
- Spelling errors if recognisable, award the marks provided the meaning is correct.
- Be sensitive to the sense of an answer, which may be stated in a different way
- In questions where a letter is the accepted response but the learner writes the actual answer- award marks. This concession remains until June 2022.

TOTALLING AND TRANSFERRING OF MARKS

- Each sub-question must be totalled
  - Questions in Section A has five sub-sections, therefore five sub-totals per question required. Section B has three sub-sections and three sub-totals.
  - Sub-section totals to be written in the right hand margin at the end of the sub-section and underlined
  - Sub-totals must be written legibly
  - Leave room to write in moderated marks on different levels
- Total sub-totals and transfer total to top left hand margin next to question number
- Transfer total to cover of answer book

30

QUESTION 1

- 1.1.1 A (South Atlantic High) (1) ✓
- 1.1.2 B (Kalahari High) (1) ✓
- 1.1.3 B (South Indian) (1) ✗

2

- 1.2.1 Melting snow ✓
- 1.2.2 Mouth ✗
- 1.2.3 Third order ✓

2

- 1.3.1 Katabatic ✗
- 1.3.2 1 occurs during the day while 2 occurs at night ✓✓

1.3.3 Cold air rolls down into the valley and forms an inversion ✓✓

6

- 1.4.1 Shape of front concave ✗
Steep gradient of front ✓

1.4.2 Warm air undercuts the cold air ✗

1.4.3 Air behind the cold front is colder than the air in front. Cold air moves faster than warm air ahead of it. Cold front catches up with the warm front. ✓✓

7

1.5.1 (a) A river that only flows all year round ✗

(b) The river channel is wide ✗

(c) Regularity of rainfall and the soil type over which the streams flow. ✓✓

1.5.2 Gauteng and the Eastern Cape ✗

1.5.3 The cost of food production will increase as it is costly to buy purified water. Farmers will have to buy more chemicals to purify water. Chemicals cost a lot and this will increase production costs. It will be costly to purify water for use in electricity generation. These costs will be included in electricity prices. Costs will increase the price of electricity during production. **M**There will be less clean water to generate hydro- electricity.

13

AFDELING A: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS EN DIE EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA**VRAAG 1: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS**

1.1	1.1.1	C (1)	
	1.1.2	B (1)	
	1.1.3	C (1)	
	1.1.4	A (1)	
	1.1.5	C (1)	
	1.1.6	B (1)	
	1.1.7	A (1)	
	1.1.8	C (1)	(8 x 1) (8)
1.2	1.2.1	Z (1)	
	1.2.2	Y (1)	
	1.2.3	Y (1)	
	1.2.4	Z (1)	
	1.2.5	Z (1)	
	1.2.6	Y (1)	
	1.2.7	Y (1)	(7 x 1) (7)
1.3	1.3.1	Afname in die bevolking wat in die landelike gebiede woon (2) [KONSEP]	(1 x 2) (2)
	1.3.2	(Dorpswinkel) maak toe -uitverkoping (1) GEE BEWYS UIT SKETS VIR LANDELIKE ONTVOLKNG KR Kar uitverkoping (1) (Werkswinkel) dienste gekanselleer (1) Geen mense sigbaar (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1) (1)
	1.3.3	Bevolkingsgetalle verminder (2) BEWYSE VAN TABEL 2017-2020 Aanvaar antwoord gegee van getalle van die tabel (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2) (2)

- 1.3.4. Instandhouding van 'n samehorende landelike gemeenskap (2)
 WAT SOSIALE BELANGRIKHEID OM LANDELIKE ONTVOLKING TE ONTMOEDIG ?
 Bewaar familiebande of eenhede (2)
 Behou veiligheid en sekuriteit (2)
 Balans van landelike bevolkingsouderdom/geslagstruktuur (2)
 Verbeter die welsyn van mense (aanvaar voorbeelde) (2)
 Fasiliteite sal verbeter word/nie sluit nie (aanvaar voorbeelde) (2)
 Dienste sal verbeter word/nie sluit nie (aanvaar voorbeelde) (2)
 Daar sal ontwikkeling/onderhoud van infrastruktuur wees (aanvaar voorbeelde) (2)
 Meer werksgeleenthede (2)
 Beter salarisse lei tot 'n beter lewenstandaard (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 1.3.5 Desentralisasie van industrieë na landelike gebiede (2)
 PARAGRAAF
 STEL VIER VOLHOUBARE STRATEGIEË VOOR WAT WERKS-GELEENTHEDE SKEP
 Ontwikkeling van infrastruktuur (2)
 Meer subsidies vir dienste (2)
 Meer belastingverligting vir potensieële beleggers (2)
 Meer insentiewe vir beginners om sodoende werksgeleenthede te skep (2)
 Verskaf basiese dienste (aanvaar voorbeelde) (2)
 Vermeerder werksgeleenthede vir plaaslike bevolking in landelike projekte(2)
 Toegang tot lenings aan boere (2)
 Moedig kleinskaalse kommersiële boerdery aan (2)
 Vermeerder die gebruik van droogte-bestande gewasse sodat produksie moontlik is (2)
 Meer fasiliteite vir uitbreiding en navorsing in landbou (2)
 Vermeerder landbou-beplanning (2)
 Implementeer grondhervormingsprogramme (2)
 Verskaf opleiding om vaardighede te verbeter (2)
 Verskaf nodige gereedskap en tegnologie (2)
 Moedig (eko-)toerisme aan (2)
 Moedig plaaslike handewerk/kulturele aktiwiteite aan(aanvaar voorbeelde)(2)
 Verskaf spesiale insentiewe vir nie-boerdery aktiwiteite (2)
 Moedig plaaslike markte aan (aanvaar voorbeelde) (2)
 Bevordering van uitvoere kan werk skep (2)
 Moedig vroue-bemagtiging in werksskepping aan (2)
 Koördinering van afvalpreneurs (afvalherwinners) (2)
 Moedig die ontwikkeling van nuwe nywerhede aan (2)
 Beywering teen die bou van `n verbypad (2)
[ENIGE VIER] (4 x 2) (8)
- 1.4 1.4.1 Lae inkomste (1) (1 x 1) (1)
- 1.4.2 Spasie tussen die huise is beperk/hoë digtheid (2)
 GEE BEWYS UIT DIE FOTO OM ANTWOORD TE STAAF
 Klein persele (standplase) (2)
 Grootte van die huise is klein/laekoste behuising (aanvaar voorbeelde) (2)
 Dieselfde styl/ontwerp van huise (2)
 Beperkte infrastruktuur (aanvaar voorbeelde) (2)
 Huise blyk in rye te wees (2)
 Beperkte plantegroei (aanvaar voorbeelde) (2)
 Min of geen ontspanningsfasiliteite (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

- 1.4.3 **Werkseleenthede (2)**
WAAROM
DIE TIEPE
RESIDENSIE
LE GEBIED
DIKWELS
NABY
NYWERHEID
GEBIED?
 Bespaar reistyd (2)
 Maklike toegang tot werksplek (2)
 Verlaag reiskostes (2)
 Land is bekostigbaar/goedkoper (2)
 Ongeskoolde/semi-geskoolde arbeid (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.4.4 **Lugbesoedeling (aanvaar voorbeelde)(2)**
GEE TWEE
SOSIALE
ONGEREG-
TIGHED
 Geraasbesoedeling (aanvaar voorbeelde) (2)
 Waterbesoedeling (aanvaar voorbeelde) (2)
 Gesondheidsverwante probleme (aanvaar voorbeelde) (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.4.5 **Installeer filters op die skoorstene om lugbesoedeling te verminder (2)**
VERDUIDLK
TWEE
MAATREELS
DEUR
NYWRHEDE
by B
GEIMPLIMN
TEER
OM SOSIALE
ONGEREGTI
GHEDE TE
VERMINDER
 Verhoog skoorstene om lugbesoedeling te versprei (2)
 Implementeer wetgewing om hoeveelheid besoedeling afkomstig van
 industrieë te beheer (aanvaar voorbeelde) (2)
 Doen navorsing om die effek van hul aktiwiteite op mense of omgewing te
 bepaal (2)
 Gereelde instandhouding van die infrastruktuur aangaande die industrieë (2)
 Neem omgewingsbeamptes in diens om besoedelingsvlakke te monitor (2)
 Stel geraasverminderingmetodes bekend om geraasbesoedeling te beperk
 (2)
 Ontwikkel groengordels/buffersones om nywerhede (aanvaar voorbeelde)
 om lugbesoedeling te beheer (2)
 Moedig gebruik van groenenergie aan om besoedelingsvlakke te verminder
 (2)
 Kompenseer die gemeenskap vir gesondheidsorg afkomstig van
 lugbesoedeling (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.5 1.5.1 **Toename (1)** (1 x 1) (1)
- 1.5.2 **Meer mense kan voertuie bekostig/voertuie gebruik(aanvaar voorbeelde) (2)**
GEE TWEE
REDES VIR
DIE
TENDENS
 Meer vorme van publieke vervoer sigbaar (aanvaar voorbeelde) (2)
 Toename in afstand tussen plek van werk en blyplek (2)
 Toename in die aantal mense (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.5.3 **Neem langer om bestemming te bereik (2)**
HOE
BEINVLOED
VERKEERS
OPEENHOPI
NGS
DAAGLIKSE
REISIGER?
 Hoër voorkoms van padwoede/stres/angs (2)
 Verhoogde brandstofpryse (2)
 Gesondheidskwessies vermeerder (aanvaar voorbeelde)(2)
 Kom laat vir vergaderings/werk (2)
 Risiko om werk te verloor (2)
 Moontlikheid van ongelukke (2)
 Slaan en gryp (smash and grab)/motorkapings (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

- 1.5.4 Moedig publieke vervoer aan (2)
- STEL DRIE STRATEGIEE VOOR OM VERKEERS-OPEENHOPI-NGS IN STEDELIKE GEBIEDE
- Beter/veiliger publieke vervoerstelsels (2)
- Doeltreffende/betroubare publieke vervoerstelsels (2)
- Doeltreffender spoordienste (2)
- Vermeerder die aantal bane (2)
- Gespesialiseerde bane (aanvaar voorbeelde) (2)
- Moedig die gebruik van bromponies en fietse aan (2)
- Motorgedrewe slagbome (om aantal bane te vermeerder) (2)
- Saamryklubs/motorpoel (2)
- Verhoogde parkeertariewe in die SSK (2)
- Parkeer-en-ryfasiliteite (2)
- Gebruik tolhekke (2)
- Gesinchroniseerde verkeersligte (2)
- Desentraliseer kommersiële funksies (2)
- Wisselende begintye (2)
- Kringpaaie en verby-paaie (2)
- Regulasies om die aantal private voertuie op die pad te verminder (2)
- Eenrigtingstrate (2)
- Behoorlike padonderhoud (2)
- Moedig mense aan om van die huis af te werk (2)
- Saai verkeersongelukke en oorbelaste roetes uit (2)
- Pas bestaande padverkeerswette toe (2)
- CCTV om padtoestande te monitor (2)
- Bekendstelling van hommeltuie vir afleweringdienste (2)
- [ENIGE DRIE]**

(3 x 2) (6)
[60]

VRAAG 2: EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA

2.1	2.1.1	D (1)	
	2.1.2	B (1)	
	2.1.3	C (1)	
	2.1.4	C (1)	
	2.1.5	D (1)	
	2.1.6	A (1)	
	2.1.7	C (1)	
	2.1.8	B (1)	(8 x 1) (8)
2.2	2.2.1	B (1)	
	2.2.2	E (1)	
	2.2.3	D (1)	
	2.2.4	A (1)	
	2.2.5	F (1)	
	2.2.6	H (1)	
	2.2.7	C (1)	(7 x 1) (7)
2.3	2.3.1	15% (1)	(1 x 1) (1)
	2.3.2	Belangrike bron van kos (proteïne) (2)	
		WAAROM BEESVLEIS PRODUKSIE BELANGRIK VIR SA?	
		Voedselsekureiteit vir die land (2)	
		Groot aanvraag vir beesvleis (2)	
		Stimuleer die groei van die landelike ekonomie (2)	
		Skep werkseleenthede (aanvaar voorbeelde) (2)	
		Voorsien grondstowwe vir die sekondêre sektor (aanvaar voorbeelde) (2)	
		Bevorder ekonomiese groei in ander sektore (aanvaar voorbeelde) (2)	
		Uitvoer van beesvleis bring buitelandse valuta in (2)	
		Dra by tot die BBP (2)	
		Ontwikkel infrastruktuur (2)	
		Vee word aangehou as 'n maatstaf van rykdom (2)	
		[ENIGE EEN]	(1 x 2) (2)

	2.3.3	Onvrugbare grond/verwoestying (2)	
	STEL TWEE FISIESE FAKTORE VOOR WAT 'N NEGATIEWE IMPAK OP BEESVLEIS PRODUKSIE HET	Gronderosie (2) Beperkte weiveld (2) Onbetroubaar/lae reënval/droogtes (2) Oorstromings (2) Temperatuur uiterstes (2) Peste en siektes (aanvaar voorbeelde) (2)	
		[ENIGE TWEE]	
	2.3.4	Die regering kan subsidies en toelaes voorsien (2)	
	PARAGRAAF	Toegang tot befondsing van banke (2)	
	STEL VOOR HOE KLEINSKAAL BEESSBOERE BYGESTAAN KAN WORD OM PRODUKSIE TE VERHOOG	Opleiding en verbetering van vaardighede van boere (2) Landboubeamptes om advies aan nuwe- en kleinskaalse boere te verskaf (2)	
		Maak meer grond beskikbaar sodat boere hul plase kan uitbrei (2) Staan veeboere in tye van droogte met voer en water vir die diere by sodat die produksie van beesvleis nie geaffekteer word nie (2) Voorsien boere van beter rasse vir verbeterde vleisgehalte (2) Inentingsprogram vir beeste (2) Meer navorsing om produksie te verbeter (aanvaar voorbeelde) (2)	
		[ENIGE VIER]	(4 x 2) (8)
2.4	2.4.1	35 % (1)	(1 x 1) (1)
	2.4.2	Yster en staal (1)	
	GEE TWEE HOOF NYWERHE- DE IN GEBIED	Chemies (1) Motormontering Konstruksie (1) Masjinerie (1) Plofstowwe – nywerhede (1)	
		[ENIGE TWEE]	(2 x 1) (2)
	2.4.3	Byna die helfte van die land se fabrieke is in Gauteng (2)	(1 x 2) (2)
	2.4.4	Oorvloed van arbeid (2)	
	VOORDEEL V HOË BEVOLKING KONSNTRSI	Groot plaaslike mark (2)	(2 x 2) (4)
	2.4.5	Goed ontwikkelde netwerk van paaie en spoorweë om produkte te vervoer (2)	
	VERDUIDLIK DRIE FAKTORE - VOORDELIG VIR LIGGING V. NYWERHE- DE	Effektiewe vervoernetwerk wat met die hawens verbind (2) Voldoende grondmateriaal naby aan nywerhede (2) Relatiewe goedkoop elektrisiteit as krag wat oor kort afstande gelei word (2) Grond is oor die algemeen goedkoper wat vir groot nywerhede benodig word (2) Grond is oor die algemeen plat wat dit makliker maak vir konstruksie (2) Die naaste kernnywerheidstreek aan die res van Afrika (2) Die plaaslike mark verhoog die vraag na vervaardigde goedere (2) Oorvloed van (geskoolde, halfgeskoolde en ongeskoolde) arbeid (2) Toegang tot 'n betroubare watertoevoer vir vervaardiging (aanvaar voorbeelde) (2) Baie tersiêre instellings vir die opgradering van arbeidsmag (2) Teenwoordigheid van skakelbedrywe sal help met produksie (2)	
		[ENIGE DRIE]	(3 x 2) (6)

- 2.5 2.5.1 Betaal nie (inkomste) belasting nie (2)
WAAROM
MOTORWAG
TE BESKOU
AS IN
INFORMELE
SEKTOR? Hulle is nie geregistreer nie (2)
 Armoede/hoë werkloosheidskoers (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 2.5.2 Lae inkomste (1) (1 x 1) (1)
- 2.5.3 Hoe meer ure hulle werk, hoe meer geld kan hul potensieel verdien
INKOMSTE VS
URE GEWERK (1 x 2) (2)
- 2.5.4 Meer mense is oortollig verklaar weens die swak ekonomie (2)
GEE REDES
WAAROM
GETAL
MOTORWGT
IN
STEDELIKE
GEBIEDE
OOR PAAR
JAAR
TOEGENEEM
HET? Meer mense het werkloos geraak (2)
 Covid 19 het baie besighede laat sluit (2)
 Buitelanders kom na Suid-Afrika op soek na 'n beter lewe, maar sukkel om
 werk te kry (2)
 Toenemende motordiefstal het vraag na meer motorwagte laat toeneem (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 2.5.5 Verskaf vaardigheidsopleiding (2)
WAT KAN
PLAASLIKE
REGERING
DOEN OM
WERKSTOES
TANDE V SA
EN
BUITELNDRS
IN
INFORMELE
SEKTOR
VERBETER? Voorsien ablusie fasiliteite (2)
 Polisiëring van gebied (2)
 Fasiliteer vennootskap met private sektor (2)
 Finansiële bystand (2)
 Verbeter verhouding tussen plaaslike gemeenskap en buitelanders (2)
 Verskaf hulle met infrastruktuur/fasiliteite/ondersteuningsdienstes (2)
 Maak dit 'n wet om die informele sektor te reguleer (aanvaar voorbeelde) (2)
[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)
[60]

AFDELING B**VRAAG 3: GEOGRAFIESE VAARDIGHEDE EN TEGNIEKE****3.1 KAARTVAARDIGHEDE EN BEREKENINGE**

- 3.1.1 D (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.2 B (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.3 **Werklike afstand = Kaartafstand x Kaartskaal**
 Werklike afstand = 4,0 (1) cm x 0,1 km (speling 3,9 cm–4,1 cm)
 = 0,4 km (1) (Speling 0,39 km–0,41 km) (1 x 2) (2)
- 3.1.4 310° (1) (Speling 309°–311°) (1 x 1) (1)
- 3.1.5 C (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.6 A (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.7 Totale verandering: 9 jaar x 3' = 27' (1) W
 Magnetiese deklinasie vir 2022: 18° 29' +(1) 27' = 18° 56' wes van ware noord
 (1)
 (3 x 1) (3)

3.2 KAARTINTERPRETASIE

- 3.2.1 C (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.2 B (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.3 Paaie sluit met regte hoeke aan (2) (1 x 2) (2)
- 3.2.4 Daar is baie stopstrate/interseksies wat die vloei van verkeer verhinder (2)
 HOE VEROORSK Ouers kan laat vir werk wees (2)
 STRAAT PATROON Meer geld word op brandstof gespandeer (2)
 'n PROBLEEM Toename in stres/padwoede (2)
 VIR OUIERS? Kan lei tot ongelukke (2)
 Breek en gryp (smash and grab) (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.2.5 Beslaan 'n groot area (2)
 BEWYSE IN A5 EN B5 Geboue is groot (grootte) (2)
 OM Naby die treinspoor geleë (2)
 STELLING Naby die nasionale hoofweg/hoofpad/paaie geleë (2)
 TE STAAF Geboue is langwerpig en enkelverdiepings kom voor (2)
 Land is oor die algemeen plat (2)
 Besikbaarheid van water (rivier) (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 3.2.6 Die N3 bied 'n vinnige/korter vervoerroete vir beide grondstowwe en
 BELANGRIK V. N3 VIR TOEGANGL voltooide produkte (2)
 BY H

3.3 GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSEL (GIS)

3.3.1	Rasterdata (1)	(1 x 1) (1)
3.3.2	Dit bestaan uit pieksels (beeldelemente) (1) Dit is 'n beeld/ foto (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1) (1)
3.3.3	Beskryf die pad (2)	(1 x 2) (2)
3.3.4	Die afbakening van 'n gebied rondom 'n verskynsel (2) [KONSEP]	(1 x 2) (2)
3.3.5	Om vloede by die moerasse en vleie te voorkom (2) Die grond kan deurdrenk raak en dit kan 'n risiko wees om in die gebied te bou (2) Om teen vernietiging/besoedeling van die natuurlike habitat te beskerm (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2) (2) [30]

TOTAAL: 150